

У К Р А Ї Н А
ЗДОЛБУНІВСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ВІДДІЛ ОСВІТИ

Н А К А З

31 травня 2016 року

м.Здолбунів

№ 97

Про стан навчання та виховання учнів
у початкових класах загальноосвітніх
навчальних закладів району

Відповідно до плану роботи відділу освіти Здолбунівської районної державної адміністрації, наказу відділу освіти від 15 січня 2016 року № 09 «Про вивчення стану організації навчання в початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів району» протягом лютого-квітня 2016 року комісією у складі головного спеціаліста відділу освіти Вітень З.В., методиста з початкової освіти районного методичного кабінету Батьковець С.І., керівників методичних об'єднань учителів початкових класів Бандюк В.О. (Спасівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів), Жданюк О.І. (Гільчанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів) вивчався стан навчання і виховання учнів у початкових класах 20 загальноосвітніх навчальних закладів району, що становить 59 % від їх загальної кількості, проаналізовано 57 уроків, 286 учнів 4 класів (74 %) написали контрольні роботи, вивчалась діяльність 45 учителів. Під час перевірки особлива увага зверталася на питання забезпечення умов для інтелектуального і фізичного розвитку учнів та роботу зі шкільною документацією, оптимальність поєднання форм і методів перевірки знань, умінь і навичок учнів відповідно до Державного стандарту загальної початкової освіти, рівень навчальних досягнень учнів з предметів та система підготовки до уроків вчителів початкових класів.

Мережа початкової освіти складає 34 загальноосвітні заклади, де у 104 класах навчається 2034 учні, з них 6 – школи І ступеня,.

З метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими потребами забезпечено впровадження інклюзивної освіти. Затверджено 5 класів інклюзивної освіти, в яких навчається 7 дітей, з них 4 – учні початкової школи, 4 клас: Здолбунівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 - 1 учень із затримкою психічного розвитку (далі - ЗПР), Гільчанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - 2- ЗПР, Здовбицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - 1 ЗПР. Функціонують 7 класів інтенсивної педагогічної корекції, в яких навчається 42 дитини із затримкою психічного розвитку, на базі Здолбунівської загальноосвітньої школи І ступеня № 7 та Здолбунівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 6.

Соціально-психологічні служби закладів освіти здійснюють психолого-педагогічний супровід дітей, які навчаються за індивідуальною формою навчання, за основними напрямками: корекційно-розвивальна робота, психологічний супровід навчального процесу, консультації для батьків.

Встановлено, що всі вчителі обізнані з основними нормативними документами, програмами, керуються методичними рекомендаціями щодо

організації навчання в початкових класах у 2015-2016 навчальному році, календарне планування складено у відповідності до чинної програми з предметів (відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 22.05.15 №1/9-253 «Про структуру 2015-2016 навчального року та навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів»), погоджені адміністрацією школи поурочні плани. Вчителі навчальних закладів дотримуються вимог Інструкції з ведення класного журналу учнів 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів: записи в журналах здійснюються своєчасно, систематично ведеться поточне оцінювання навчальних досягнень учнів, що дає можливість здійснювати контроль за рівнем засвоєння навчального матеріалу, проводити корекційну роботу щодо усунення прогалин у знаннях учнів. Зауваження адміністрації щодо ведення журналів виправляються вчасно.

Відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України домашні завдання з основ здоров'я та фізичної культури, трудового навчання та мистецтва не задаються, однак, у окремих школах в журналах виявлено записи (у Глинській загальноосвітній школі I-III ступенів з основ здоров'я, у Новомишаницькій загальноосвітній школі I-II ступенів – образотворче мистецтво). При оцінюванні навчальних досягнень учнів педагоги дотримуються критеріїв оцінювання. Навчальні програми виконуються.

Документація вчителів-класоводів (поурочні плани, календарне планування, самоосвітні матеріали) знаходиться в належному стані.

Забезпеченість підручниками учнів 1-3 класів складає 100 %, а підручники для учнів 4 класу надійшли до навчальних закладів лише в кількості 50 % майже наприкінці 2015-2016 навчального року. Отже, цілий навчальний рік діти навчалися без підручників, користуючись електронними носіями та застарілими підручниками.

Матеріально-технічна база кабінетів початкового навчання з предметів не повністю відповідає вимогам Положення, навчальні кабінети частково забезпечені технічними засобами. Забезпечено належний санітарно-гігієнічний та тепловий режим в закладах. Потребує постійного поновлення та поповнення матеріально-технічна база: необхідно збільшити кількість спортивного інвентарю, настільних ігор розвиваючого спрямування, м'яких іграшок тощо.

Актуальним є питанням використання інформаційних комп'ютерних технологій в навчально-виховному процесі, зокрема при проведенні уроків інформатики. Однак, школи I ступеня (крім Здолбунівської ЗОШ I ступеня №7) на даний час не забезпечені комп'ютерною технікою, не мають доступу до мережі Інтернет.

Початкові класи загальноосвітніх шкіл району повністю укомплектовані педагогічними кадрами, в районі працює 189 педагогів (разом із сумісниками) та 22 (9 %) вихователів груп продовженого дня. Фаховий рівень педагогів : 145 педагогів, а це 76 % мають вищу кваліфікаційну категорію, 23 педагоги (13 %) – I категорію, 12 учителів (7 %) – спеціалісти II категорії, 9 учителів, а це 4 % – спеціалісти. 12 (7 %) педагогів мають звання «учитель-методист», 40 % - звання «старший учитель».

У загальноосвітніх навчальних закладах адміністрація здійснює контроль за станом навчання та виховання у початкових класах відповідно до планів роботи навчальних закладів. Наявні підсумкові накази по даному питанню, у окремих закладах організаційні. Довідки про результати вивчення слухаються на засіданнях

педагогічних рад навчальних закладів. У Здолбунівських загальноосвітніх школах I-III ступенів №1, №5, Глинській загальноосвітній школі I-III ступенів, Новомильській загальноосвітній школі I-II ступенів контроль за здійсненням навчання в початкових класах здійснюється у розрізі окремих предметів, а не комплексно, що рекомендовано врахувати у подальшій роботі. Підсумкові довідки та накази у переважній більшості (крім Здолбунівських загальноосвітніх шкіл I-III ступенів № 3, №4, Білашівського навчально-виховного комплексу: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад, Дерманського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I ступеня-гімназія», Ступнівського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів-агротехнічний ліцей») містять недостатньо аналітики для висвітлення того чи іншого питання, аналіз поверхневий, не аналізує всі сторони діяльності, відсутні конкретні статистичні дані (у тих випадках де це можливо). Мало відвідано та проаналізовано уроків, пропозиції щодо підвищення ефективності уроку неконкретні.

Особлива увага звертається на методичне забезпечення навчання, результативність роботи вчителів, самоосвіту, обізнаність учителів із сучасними педагогічними технологіями, реалізацію Концепції загальної середньої освіти, навченість школярів. Свій фаховий та методичний рівень педагоги підвищують шляхом самоосвіти та участі в методичній роботі шкільного та районного методичних об'єднань. Оптимальна для педагогів є структура і система методичної роботи в районі. Її складають методичні об'єднання та семінари-практикуми вчителів по класах (1, 2, 3, 4 класи), Школа учителів 1-х, 2-х, 3-х та 4-х класів, засідання якої щорічно проводиться два рази в рік згідно плану, де розглядаються актуальні питання організації навчально-виховного процесу. Діє школа молодого вчителя, школа педагогічної майстерності, кожного року практикується обмін досвідом роботи з педагогами інших регіонів.

У роботі методичних об'єднань використовуються активні форми роботи: круглий стіл, обмін досвідом, фестивалі уроків, інформаційно-бібліографічний огляд літератури тощо. Активно використовуються такі прийоми як «мозковий штурм», «відкритий мікрофон», «акваріум». У більшості навчальних закладів потребує вдосконалення ведення документації методичних об'єднань, а саме планування заходів (програми) роботи, конкретизація рекомендацій методичного об'єднання, розробка і вдосконалення переліку літератури до засідань.

Із 2014-2015 навчального року відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України, управління освіти і науки облдержадміністрації та відділу освіти райдержадміністрації Здолбунівська загальноосвітня школа I ступеня №7 впроваджує науково-педагогічний проект «Інтелект України» (вч. Максимчук Л.Є. та Панасюк Л.В.), який реалізується в початковій школі на базі державних програм із різних навчальних дисциплін. У 2013-2014 навчальному році у варіативну складову навчальних планів для учнів 4-их класів цієї ж школи та у 2014-2015 навчальному році Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 (3 клас) був введений курс «Моя щаслива планета. Уроки для стійкого розвитку». Проект реалізується благодійними організаціями «Вчителі за демократію і партнерство» (Україна) і «Глобальний план дій» (Швеція) за підтримки Агенції з питань розвитку співпраці SIDA (Міністерство закордонних справ Швеції).

Кожні 5 років учителі початкових класів проходять курси підвищення кваліфікації при Рівненському обласному інституті післядипломної педагогічної

освіти. На належному рівні педагоги забезпечені методичною літературою, постійно слідкують за її новинками, виписують періодичні видання «Учитель початкової школи», «Початкова школа», «Початкове навчання та виховання», «Початкова освіта».

Діяльність методичних структур спрямована на реалізацію проблемної теми «Впровадження інноваційних освітніх технологій в навчально-виховний процес у початкових класах» та передбачає оволодіння учителями інноваційними педагогічними технологіями. Регулярно відбуваються інструктивно-методичні наради з керівниками методичних структур та консультації з окремими педагогами.

Аналіз уроків свідчить, що вчителі початкових класів в основному володіють методикою проведення традиційних уроків всіх типів, забезпечують оптимальне поєднання принципів науковості, доступності, наочності; впроваджують інтерактивні методи навчання, дидактичні та рольові ігри, використовують міжпредметні зв'язки. Типи уроків відповідають дидактичній меті, віковим особливостям учнів; чітко продумана структура уроків. Педагогами здійснюється оптимальний відбір обсягу та складності навчального матеріалу, його структурування й дозування, вибір методів і прийомів відповідно до завдань кожного етапу уроку та характеру пізнавальної діяльності учнів.

Для досягнення дидактичних цілей уроку створюють власні слайд-презентації Горошко Н.В. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1), Каменяка І.І., Кальчук Л.А. (Дерманський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I ступеня-гімназія»), Бублей Л.І. (Новомиська загальноосвітня школа I-II ступенів). Використовують інформаційні ресурси соціальних мереж Бондарчук О.І., Скляничук З.А. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1), Василюк Н.В. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №4), мультимедійні навчально-методичні комплекси – Максимчук Л.Є., Панасюк Л.В. (Здолбунівська загальноосвітня школа I ступеня №7), Домбровська Н.П. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №3).

Аналіз відвіданих уроків свідчить про те, що більшість учителів чітко дотримуються структури уроку обраного типу, забезпечують різноманітність методів та прийомів навчання, доцільно використовують наявну у кабінеті наочність та матеріал. Дотриманням основних принципів навчання, чітким та послідовним викладом матеріалу, поєднанням різних форм роботи, вдалою мотивацією навчальної діяльності відзначаються уроки педагогів Головка В.А., Целінської І.М. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1), Дубель В.Б., Кондратюк С.В. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №3), Гребенюк З.Я., Гараніч Т.Г. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №5). Використовують проблемно-пошукові задачі на етапі засвоєння нових знань Бондарчук О.В., Левченко Г.П., Палівода Т.П. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №4, Новосілівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-II ступенів-дошкільний навчальний заклад»), Мосійчук О.Г. (Будеразька загальноосвітня школа I-III ступенів), Тимошук Г.В. (Ступнівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-II ступенів-агротехнічний ліцей»). Систематично використовують на уроці сучасні технічні засоби навчання Громовська Г.М. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №5), Чудінович О.І. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №3). Учителі практикують активні форми роботи: робота в парах під час виконання практичних робіт; мозковий штурм; уроки з використанням рольових ситуацій;

інтегровані уроки; міжпредметного узагальнення і систематизації матеріалу та інші, що суттєво сприяє активній взаємодії учнів.

В той же час, учителі недостатньо працюють над формуванням в учнів умінь давати чіткі пояснення, робити висновки та узагальнення Войцеховська В.Р. (Заліська загальноосвітня школа I ступеня), Зубач І.О. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №1). Не завжди раціонально поєднані фронтальні та індивідуальні форми роботи на уроці Стрільчук Ж.В. (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №4), Овсійчук П.М. (Будеразька загальноосвітня школа I-III ступенів). Домашні завдання для школярів часто недиференційовані, не завжди задаються з урахуванням потреб та інтересів учнів.

Досягти диференціації навчально-виховного процесу для забезпечення глибокого й різностороннього розвитку здібностей кожної дитини, розкриття їх творчого потенціалу не уявляється можливим без ефективного використання педагогами інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, без залучення комп'ютерних технологій навчання, що є вимогою сьогодення. Вчителями недостатньо використовуються на уроках інформаційно-комунікаційні технології.

За результатами відвіданих уроків вчителів з української мови, слід зазначити, що більшість сумлінно ставиться до їх підготовки: мають поурочні плани, додатковий матеріал, використовують на уроках різні види та методи роботи. На уроках розвитку зв'язного мовлення використовують загадки, фразеологічні звороти, крилаті слова, висловлювання українських письменників, що дозволяє розширити словниковий запас, збагатити мову учнів літературними словами. Слід відзначити високий професіоналізм учителів Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5, Маломощаницької загальноосвітньої школи I-II ступенів (Гребенюк З.Я., Гараніч Т.Г., Троян Н.М., Ковальчук С.А.).

Обираючи домашні завдання, орієнтуються на закріплення і поглиблення знань, набутих учнями на уроці, дотримуються необхідних вимог щодо обсягу домашнього завдання у 2-4 класах ($\frac{1}{4}$ від обсягу, виконаного на уроці). В усіх навчальних закладах, порушуючи вимоги Міністерства освіти і науки України, задаються домашні завдання у 1 класі, а нерідко і у великому обсязі.

Найрезультативнішим методом уроків математики є індивідуальна та диференційована робота з учнями, а також гра, що дозволяє активізувати роботу на уроці, прищеплювати інтерес до предмету. У 1-х класах Білашівського, Ступнівського навчально-виховних комплексів, Новомощаницької, Суємської загальноосвітніх шкіл I-II ступенів учителі Гетьманчук О.Я., Миронюк Л.А., Корнійчук С.М., Козік Л.В., Головай Л.С. значну увагу приділяють розвитку математичної мови, навичок орфографічного режиму, із цією метою використовують багато вдало підібраної наочності, що дозволяє учням швидше засвоїти норми написання та математичну термінологію, краще розуміти вчителя. Для класифікації знань використовуються схеми задач, як перехід до схематичних позначень умов задач. На уроках менше використовують наочність у вигляді різноманітних предметів (тварин, дерев та ін.), а більше таблиці-схеми, формули, значну увагу приділяючи розвитку математичного мовлення. Отже, учні вільно володіють математичною термінологією, можуть висловлювати свої думки щодо розв'язання задач, рівнянь та прикладів.

Вчителі відповідально ставляться до перевірки учнівських зошитів: перевіряється кожна робота, окремо заведено зошити для контрольних робіт та з

розвитку зв'язного мовлення. Оцінки за проведені роботи вчасно виставляються у журнал та щоденники учнів. Однак, виявлено і недоліки: пропуски помилок під час перевірки робіт, кількість зошитів не відповідає кількості учнів у класі, неохайно ведуться окремі зошити.

Комісією було встановлено, що вчителі на своїх уроках поєднують різні форми перевірки знань, умінь і навичок учнів зі всіх предметів.

Оцінювання знань учнів з української мови здійснюється на основі функціонального підходу до мовного курсу, який насамперед забезпечує високу мовну культуру особистості, а також сприяє формуванню громадянської позиції та національної свідомості. Усі вчителі на уроках української мови використовують різні форми контролю: тестові завдання, диктанти, аудіювання, перекази. Усі ці види завдань проводяться як в письмовій, так і в усній формах, здійснюють поточне оцінювання.

Основними правилами при плануванні уроків читання є логічне поєднання всіх видів роботи; неможливість виконання наступного завдання без опрацьованої попередньої вправи; чітка установка щодо роботи.

Кожен урок учителів Мартинюк О.І., Волосик Т.О., Мельник А.Л., Дубель В.Б., Бондарчук О.І., Бондарчук О.В., Кальчук Л.А., Лахман О.М., Лук'янчук Т.П. (Здолбунівські загальноосвітні школи I-III ступенів №1, №3, №4, Дерманський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I ступеня-гімназія», Дерманська, Цурківська загальноосвітні школи I ступеня) формують в учнів свідоме, правильне, виразне читання з відповідною для кожного віку швидкістю. Для цього учні чітко розуміють лексичне значення і бачать ціле слово, а згодом – словосполучення, смислову фразу, речення. Тому, велике значення на уроці надається словниковій роботі, яка органічно впливає із завдань упродовж уроку.

Перевірка з природознавства показала, що вчителі початкових класів спланували навчальний матеріал у відповідності до кількості годин Державного стандарту навчального плану для початкової ланки та з урахуванням вимог програм щодо знань, умінь і навичок учнів на навчальний рік.

Аналіз тестових робіт та вербального опитування показав належний рівень засвоєння програмового матеріалу учнями Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 (вч. Скляничук З.А.), Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5 (вч. Цирон Н.Ю., Синицька О.Р.), Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 (вч. Решко Т.В.), Новомишаницької загальноосвітньої школи I-II ступенів (вч. Капітула В.М., Мартинчук Є.О., Власюк Л.Т.), Маломишаницької загальноосвітньої школи I-II ступенів (вч. Шелест В.М.). Учні мають уявлення про предмети і явища природи та взаємозв'язки й залежності між ними, про цілісність світу, природне і соціальне оточення як середовище життєдіяльності людини, вміють самостійно користуватись енциклопедичною та довідковою літературою.

Аналіз відвіданих уроків свідчить про наступне: вчителі застосовують такі принципи навчання як науковість, доступність, послідовність, самостійність. На уроках практикують спостереження, використовують таблиці, картки, організують роботу в парах.

У Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів №3 (вч. Лукашук Г.П., Гриб В.В., Бояр Г.В., Старовойт Л.Є.), Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів №4 (вч. Овсійчук О.С., Василюк Н.В., Варивода Л.Г., Нікітіна Н.М.), Білашівському навчально-виховному комплексі: загальноосвітня школа I-III

ступенів, дошкільний навчальний заклад (Слівчук Г.П., Радчук Г.О., Шуть Т.І.), Новосілівському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад» (Григорук Л.Л.) проводять нестандартні уроки, створюють на уроках ігрові моменти, проблемні ситуації. Це дає можливість дітям отримати нові знання не в готовій формі, а в результаті своєї розумової праці. Вчителі працюють над удосконаленням процесу навчання молодших школярів шляхом розвитку їхнього мислення, пізнавальних інтересів, розвитком активного ставлення до природи та суспільних явищ.

Якщо проаналізувати запис домашніх завдань на сторінках журналів, практично в усіх перевірених навчальних закладах завдання не диференціюються, хоч з кількістю учнів до 12 осіб це можна робити майже на кожному уроці.

Знизилася мотивація щодо проведення уроків фізичної культури. Значною мірою цьому сприяють як педагоги, так і батьки учнів, які замість того, щоб стимулювати дітей до фізичної активності та здорового способу життя, дуже часто оформляють довідку про звільнення від уроків фізкультури, хоча не завжди на це є об'єктивні причини. Навчальні заклади мають низький рівень матеріально-технічного забезпечення, а наявне обладнання не відповідає нормам безпеки, часто віковим особливостям дітей. Навіть елементарного фізкультурного інвентарю (гімнастичні лави, драбини, мати, м'ячі різних видів) часто не вистачає, тому вчителі, часто обмежені фізкультурним арсеналом, розширюють його доступними побутовими предметами, наприклад, пластиковими пляшками різних розмірів і форм, які виконують функції орієнтира – «воріт», «коридору», «доріжки», «маяків».

Шкільна програма з фізичного виховання передбачає планування уроків за різними видами спорту: учні поетапно вивчають рухи за розділами (гімнастичні вправи, різні способи пересувань, стрибків тощо), однак опанування спортивних вправ не може бути метою педагогічного процесу, вони – лише засіб досягнення фізичної досконалості. Головною метою уроку має бути фізичний розвиток дитини з урахуванням її вікових особливостей, а провідною діяльністю учнів молодшого шкільного віку є гра. І відповідно, основний принцип, якого не дотримуються наші вчителі (Шелест Л.В. – Ступнівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів-агротехнічний ліцей»), грати треба з першої хвилини уроку і до останньої, а також до уроку і після нього, бо стиль проведення уроків фізичної культури має бути тільки ігровим.

Контрольними роботами з української мови, якими було охоплено 266 учнів 4 класів, 14 учнів або 5,3 % написали диктант на початковому рівні (Здолбунівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №5, Глинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, Новомиська, Маломощаницька загальноосвітні школи І-ІІ ступенів, Цурківська загальноосвітня школа І ступеня), 22,1 % - на середньому рівні, 47,8 % - на достатньому, 26,9 % робіт оцінено на високому рівні. Середній бал навчальних досягнень учнів за результатами семестрового оцінювання у охоплених перевіркою закладах становить 7,9 балів, якісна успішність – 74,8 %. Середній бал за результатами контрольної роботи – 7,8 балів, якісна успішність – 72,6 %.

Відсоток розбіжності між рівнем навчальних досягнень за результатами контрольних робіт та семестрового оцінювання становить в середньому по району - 1,3 %. Найбільша розбіжність в оцінюванні з української мови була виявлена у 4 класі Новосілівського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів-дошкільний навчальний заклад» (-11,3%), Старомощаницької загальноосвітньої школи І-ІІ ступенів (-7,1 %), Ільпінської загальноосвітньої школи

I ступеня (-14%), Цурківської загальноосвітньої школи I ступеня (-16,3%), Орестівської загальноосвітньої школи I ступеня (-8,4%).

6,8 % учнів 4 класу написали контрольну роботу з математики на початковому рівні (Здолбунівська загальноосвітня школа I-III ступенів №5, Білашівський навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад, Глинська, Будеразька загальноосвітні школи I-III ступенів, Новомильська, Маломощаницька загальноосвітні школи I-II ступенів, Орестівська загальноосвітня школа I ступеня), 21 % - на середньому, 47,8 % показали достатній рівень знань, - 26,6 – середній. Середній бал з математики по району становить 7,7 б. Найбільшу розбіжність за результатами контрольної роботи і семестрового оцінювання з математики виявлено у Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 1 (+7,3 %), Здолбунівській загальноосвітній школі I-III ступенів № 5 (+10,7%), Глинській загальноосвітній школі I-III ступенів (+11,5%), Будеразькій загальноосвітній школі I-III ступенів (-21,5%), Ступнівському навчально-виховному комплексі «загальноосвітня школа I-II ступенів-агротехнічний ліцей» (+8,2 %), Старомощаницькій загальноосвітній школі I-II ступенів (-23 %), Заліській загальноосвітній школі I ступеня (-22,1 %), Орестівській загальноосвітній школі I ступеня (-12,1 %). Аналіз контрольних робіт показав, що більшість учнів досягли достатній рівень знань з української мови та математики. Не дивлячись на значну розбіжність в оцінюванні по окремих школах, загальний показник по району становить -1,3 % розбіжності.

Про результати навчальних досягнень учнів 4 класів з української мови та математики у розрізі навчальних закладів свідчать дані таблиці (додаток 1).

Показником позакласної роботи є рейтинг результативності участі учнів у районному та обласному етапах конкурсів «Юне обдарування», «Найрозумніший» та знавців української мови ім. Петра Яцика.

Рейтинг призових місць навчальних закладів протягом останніх трьох років показав, що 21 із 34 навчальних закладів здобували перемоги в тому чи іншому конкурсах (додаток 2). Із 13 закладів частина систематично не беруть участі (Цурківська, Орестівська, Заліська загальноосвітні школи I ступенів), інші отримують найнижчу кількість балів.

Протягом останніх трьох років призові місця в обласному етапі олімпіади «Юне обдарування» вибороли учні Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 (2014-2015 навчальний рік – II місце з природознавства), Копитківська загальноосвітня школа I-III ступенів (2015-2016 навчальний рік - III місце з природознавства).

Учні початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів району беруть активну участь у Всеукраїнських конкурсах «Колосок», «Кенгуру», «Соняшник». Найбільш результативною у даному напрямку є діяльність Здолбунівської гімназії, Здолбунівських загальноосвітніх шкіл I-III ступенів №3, № 4, №6, Здолбунівської загальноосвітньої школи I ступеня №7, Бушанської, Спасівської загальноосвітніх шкіл I-III ступенів. Разом з тим, потрібно активізувати роботу з обдарованими дітьми інших навчальних закладів району.

Комісією вивчалась і робота груп продовженого дня у перевірених закладах.

Навчально-виховний процес в групах продовженого дня загальноосвітніх навчальних закладів району забезпечує 22 вихователів, з яких вищу освіту має 21 вихователь, 1 – середню спеціальну. Аналізуючи якісний склад, слід зазначити, що вищу категорію має 6 педагогів (27%), вихователів з I категорією - 5 (23%), II

категорії - 6 (27%), спеціалістів - 5 (23%). Професійний рівень більшості вихователів недостатній, оскільки спостерігається значна плінність кадрів та призначення молодих спеціалістів або педагогів, які не працювали на групі продовженого дня.

Групи продовженого дня сформовані в основному з 2-3 вікових категорій, що не суперечить п.13 чинного Положення про групу продовженого дня загальноосвітнього навчального закладу, однак у Будеразькій загальноосвітній школі I-III ступенів група укомплектована із учнів 4-7 класів, що спричиняє труднощі в організації навчально-виховного процесу, оскільки вікові особливості учнів початкової шкали та основної не дають можливості продуктивно спланувати режим роботи групи продовженого дня.

Наповнюваність груп продовженого дня у закладах освіти становить 30 вихованців. Зарахування до груп продовженого дня здійснюється на початку навчального року, як правило, до 5 вересня, на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють, згідно з наказом директора закладу.

Матеріально-технічне забезпечення груп продовженого дня є недостатнім. Незважаючи на виділені для груп продовженого дня класні кімнати, належні умови для розвитку та організації навчально-виховного процесу учнів ще не забезпечені: недостатня наповнюваність навчально-дидактичного матеріалу, розвивальних ігор, матеріалів для занять художньої праці, занять за інтересами, кімнати вимагають дооформлення.

На жаль, недостатнім у більшості шкіл на сьогодні є забезпечення технічними засобами навчання (телевізорами, комп'ютерами, музичними центрами тощо), які потрібні як під час навчального процесу (самопідготовка) вихованців, так і для організації їх дозвілля.

Перевірка роботи груп продовженого дня показала, що, в основному, вихователі дотримуються вимог щодо ведення журналів груп продовженого дня згідно вказівок до ведення журналу, ознайомлені з нормативною документацією з питань освіти та виховання, володіють методикою роботи у групі продовженого дня, здійснюють творчий підхід до організації роботи із вихованцями, оформляють тематичні папки, готують розробки виховних заходів, намагаються вдало чергувати працю і відпочинок учнів, чітко визначають завдання та раціонально використовують час на заняттях, оптимально реалізують навчальні, виховні та розвивальні завдання.

Навчально-методична підготовка вихователів Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 Мовчанюк Я.В., Глинської загальноосвітньої школи I-III ступенів Мельник А.Я. дає змогу проводити заняття з високим темпом, оптимально застосовувати словесні, наочні, практичні методи (розповідь, пояснення, бесіди), фронтальні, індивідуальні, групові роботи з учнями, раціонально використовувати час на самопідготовці, здійснювати диференціацію діяльності учнів, особистісно-зорієнтований підхід у навчально-виховного процесу.

Вихователь Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 Мічуда О.В., Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 Задоя Ю.В. уміло організують роботу учнів під час самопідготовки, завдяки ретельній попередній підготовці та продуманій її послідовності (підготовча частина, самостійна робота над виконанням домашнього завдання, підведення підсумків), виробляють у дітей навички виконання необхідних послідовних дій, самоперевірки.

Вихователі Здолбунівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №5 Сидорук О.В., Більчук В.М. значну увагу приділяють формуванню в учнів ціннісних орієнтацій, співпрацюють із учителями, класоводами та психологом школи, здійснюють постійний контроль за дітьми через зошит взаємоінформації.

Загальним недоліком у роботі багатьох вихователів є те, що в ході самопідготовки недостатньо часу приділяється на виконання усних завдань, над якими доводиться працювати вдома, відсутність системи у плануванні роботи вихователя та загальношкільного плану, вихователі не розвивають навичок самостійної роботи у дітей, недостатньо працюють над загальнонавчальними вміннями самоперевірки, мало уваги приділяється індивідуальній роботі з невстигаючими учнями під час самопідготовки. Негативно впливає на якість роботи вихователя групи продовженого дня недостатній його зв'язок з учителем, вихователі співпрацюють з класоводами та учителями лише на рівні усної взаємоінформації.

Робота з батьками є одним із пріоритетних напрямків діяльності початкової ланки освіти. Традиційно проводяться родинні свята, батьківські збори, всеобучі, зустрічі з батьками. Однак, ведення документації по роботі з батьками потребує вдосконалення: недосконало оформляються протоколи засідання батьківських зборів.

Виходячи з вищевикладеного,

НАКАЗУЮ:

1. Головному спеціалісту відділу освіти Здолбунівської районної державної адміністрації з відповідними посадовими обов'язками :

1.1. Забезпечити контроль за станом навчання та виховання учнів у початкових класах загальноосвітніх навчальних закладів району.

щорічно

2. Завідувачу районного методичного кабінету:

2.1. Обговорити довідку «Про підсумки вивчення стану навчання в початкових класах у загальноосвітніх навчальних закладах району» на методичному об'єднанні вчителів.

Серпень 2016 року

2.2. Надавати методичну допомогу по організації навчально-виховного процесу, ознайомлювати з нормативно-правовими документами у початковій освіті.

Постійно

2.3. Спрямувати роботу методичних підрозділів на опанування учителями початкових класів сучасними інноваційними педагогічними технологіями.

Постійно

2.4. Здійснювати моніторинг успішності та вихованості учнів початкових класів.

Щорічно

2.5. Створити школу вихователів груп продовженого дня з метою підвищення фахового рівня вихователів.

До 01 вересня 2016 року

3. Керівникам загальноосвітніх навчальних закладів:

3.1. Забезпечувати виконання документів відділу освіти та районного методичного кабінету, що стосуються питання організації початкової освіти.

Постійно

3.2. Контролювати стан викладання предметів у початкових класах, дотримування вимог критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Постійно

3.3. Надавати методичну допомогу щодо роботи зі шкільною документацією молодим учителям.

Постійно

3.4. Обговорювати результати стану навчання та виховання учнів початкових класів на засіданні при заступнику директора та на методичному об'єднанні вчителів початкових класів.

Щорічно

3.5. Посилити роботу вчителів-класоводів та вихователів груп продовженого дня з організації роботи із слабовстигаючими учнями, використовуючи на уроках диференційовані контрольні роботи та індивідуальні домашні завдання та забезпечити належну організацію роботи з обдарованими дітьми.

Постійно

3.6. Удосконалювати форми і методи роботи, враховуючи вікові особливості учнів та рівень їх підготовки.

Постійно

3.7. Поновити методичні матеріали та картотеку навчальних кабінетів.

Протягом 2016 року

Начальник відділу

Л.Карпенко

Проект наказу підготував:

головний спеціаліст

З.Вітень

Погоджено:

завідувач райметодкабінету

Н.Глуцук

юрисконсульт

І.Кухарчук

Додаток 1
до наказу відділу освіти
Здолбунівської районної
державної адміністрації
31.05.2016 № 97

Навчальний заклад	% успішності за результ. семестрового оцінювання (за рівнями)						% успішності за результатами контрольних робіт (за рівнями)					% розбіжності
	предмет	початковий	середній	достатній	високий	Середній бал	початковий	середній	достатній	високий	Середній бал	
Здолбунівська ЗОШ I-III ступенів № 1	мова	-	23	48	29	8,0	-	25	38	27	8,4	+5,6
	матем.		32	40	28	7,6	-	23	49	28	8,2	+7,3
Здолбунівська ЗОШ I-III ступенів № 3	мова	-	18	73	9	7,8	-	26	58	16	7,4	- 5,1
	матем.	-	8	70	22	8,5	-	12	65	23	8,3	- 2,4
Здолбунівська ЗОШ I-III ступенів № 4	мова	-	-	67	33	8,8	-	10	50	40	8,8	0
	матем.	-	14	48	38	8,6	-	25	50	25	8,1	- 5,9
Здолбунівська ЗОШ I-III ступенів № 5	мова	11	30	40	19	7,0	8	22	56	14	7,4	+5,4
	матем.	3	50	39	8	6,7	6	33	37	24	7,5	+10,7
Білашівський НВК: ЗОШ I-III ступенів, ДНЗ	мова	-	23	39	38	8,6	-	9	55	36	8,7	+1,0
	матем.	8	23	31	38	8,2	9	18	37	36	7,9	- 3,7
Глинська ЗОШ I-III ступенів	мова	5	32	63	-	6,9	16	16	58	10	6,6	-4,4
	матем.	5	36	50	9	6,9	16	10	42	32	7,8	+11,5
Будеразька ЗОШ I-III ступенів	мова	-	40	40	20	7,4	-	20	80	-	7,8	+5,1
	матем.	20	20	20	40	7,4	40	-	60	-	5,8	-21,5
Дерманський НВК «ЗОШ I ст.-гімназія»	мова	-	25	63	12	7,4	-	28	28	44	7,9	+6,3
	матем.	-	25	38	37	8,4	-	25	50	25	7,9	-6,0
Ступнівський НВК «ЗОШ I-II ступенів-агротехнічний ліцей»	мова	-	37	26	37	7,9	-	28	44	28	8,3	+4,8
	матем.	-	37	26	37	7,8	-	25	38	37	8,5	+8,2
Новомиська ЗОШ I-II ступенів	мова	7	20	47	26	6,5	25	25	33	17	6,5	0
	матем.	7	20	33	40	8,1	13	7	47	33	7,9	-2,5
Новомощаницька ЗОШ I-II ступенів	мова	-	28	43	29	7,3	-	28	72	-	7,0	- 4,1
	матем.	-	43	57	-	7,0	-	28	72	-	7,3	+ 4,1

Суємська ЗОШ I-II ступенів	мова	-	50	50	-	9,2	-	20	20	60	9,4	+2,1
	матем.	-	16	50	34	8,3	-	40	40	28	7,8	- 6,2
Новосілківський НВК «ЗОШ I-II ступенів-ДНЗ»	мова	-	29	43	28	8,0	-	28	57	14	7,1	-11,3
	матем.	-	57	29	14	7,0	-	29	57	14	7,1	+1,4
Старомощаницька ЗОШ I-II ступенів	мова	-	20	40	40	8,4	-	20	40	40	7,8	-7,1
	матем.	-	40	20	20	7,4	-	-	40	60	9,6	-23
Маломощаницька ЗОШ I-II ступенів	мова	20	-	60	20	7,6	25	-	50	25	7,3	-4,0
	матем.	20	-	40	40	7,6	20	-	40	40	7,8	+2,6
Дерманська ЗОШ ступеня	мова	-	20	40	40	8,4	-	20	40	40	8,4	0
	матем.	-	20	40	40	8,4	-	20	40	40	8,4	0
Цурківська ЗОШ I ступеня	мова	-	33	67	-	8,0	33	-	34	33	6,7	-16,3
	матем.	-	33	67	-	7,3	-	33	34	33	7,0	- 4,1
Заліська ЗОШ I ступеня	мова	-	-	33	67	7,0	-	33	67	-	7,0	0
	матем.	-	-	33	67	7,7	-	67	33	-	6,0	-22,1
Ільпінська ЗОШ I ступеня	мова	-	-	50	50	9,3	-	50	-	50	8,0	-14,0
	матем.	-	25	50	25	8,8	-	25	50	25	8,5	-3,5
Орестівська ЗОШ I ступеня	мова	-	33	-	67	8,7	-	33	34	33	8,0	-8,4
	матем.	-	33	-	67	8,3	33	-	34	33	7,3	-12,1
По району	мова	2,1	23,1	46,6	28,2	7,9	5,3	22,1	45,7	26,9	7,8	-1,3
	матем.	3,3	26,8	39,4	30,5	7,8	6,8	21,0	47,8	26,6	7,7	-1,3
По району		2,7	24,9	43,0	29,3	7,85	6,0	21,5	46,7	26,7	7,75	

